Norra Vrams kyrka

56.0876, 12.9743

När domkyrkobygget i Lund avslutades på 1140-talet fanns plötsligt en mängd skickliga stenhuggare och byggare tillgängliga. Och tack var detta tog byggandet av stenkyrkor fart i det danska landskapet Skåne.
Här finns en mängd med kyrkor som uppfördes på 1100-talet, så exempelvis Norra Vrams kyrka. Kyrkan bestod då av långhus, kor och en absid. En kort tid senare tillkom nedre delen av tornet.
Ett sigill tillhörande kyrkan ska enligt äldre uppgifter ha föreställt jungfru Maria med Jesusbarnet och kyrkan kan därför ha varit helgad åt jungfru Maria.

Under senmedeltiden genomgick kyrkan stora förändringar. Två vapenhus uppfördes, ett i norr för kvinnorna och ett i söder för männen, och långhuset förlängdes. Valv slogs i kyrkan, och dessa dekorerades bland annat av den så kallade Everlövsmästaren. Dessa målningar är dock överkalkade och en sakristia som då också byggdes är riven. Senare har de båda vapenhusen ersatts med korsarmar och en ny sakristia uppfördes.
Dessa om och tillbyggnader har sedan skett på 1700-, 1800- och 1900-talet.

Men redan på 1560-talet byggdes ett gravkor för Vrams Gunnarstorp på långhusets södra sida, öster

om vapenhuset, men detta gravkor revs i början av 1800-talet, och kyrkan erhöll sin nuvarande planform. Ett gravvalv åt släkten Tornerhjelm på Vrams Gunnarstorp byggdes kring 1800-talets mitt utanför korets södra sida. Gravvalvet är till största delen nedgrävt under marken med utvändig ingång från söder.

Altaruppsatsen komponerades 1854 av prosten Gustaf Henrik Mellin.
Den nuvarande altartavlan skapades 1852 av Stockholmsmålaren Carl Teodor Staaf, och föreställer Kristus bedjande i örtagården. En äldre altaruppsats från 1590-talet finns delvis bevarad och står uppställda bakom nuvarande altaret. Krönet till denna altaruppsats i form av ett vapen med Karl XI:s namnchiffer är uppsatt i norra korsarmen.

Dopfunten i ek är från början av 1600-talet. De två dopfaten i mässing, ett från 1400-talet och ett från 1600-talet, är gjorda i Tyskland.

Predikstolen från 1640-talet har tidigare varit målad men är sedan en renovering i början av 1900-talet trären.

Så kallade epitafium finns på väggarna och även utvändigt hittar vi gravminnen, varav de flesta är från 1500-talet och påminner om tidigare ägare till Ljungsgård och Vrams Gunnarstorp.

Orgelverket är byggt av Mårtenssons orgelfabrik i Lund 1964. Äldsta kända orgeln i kyrkan tillkom 1764 tillverkad av Jonas Wiklenius Linköping. Denna ersattes 1875 av en orgel tillverkad av Knud Olsen i Köpenhamn, och den nuvarande fasaden och gavlarna är från denna orgel. Men kyrkan hade ytterligare två orglar innan den nuvarande kom på plats.
1875 års orgel ersattes av en orgel tillverkad av J. Magnusson i Göteborg, som i sin tur ersattes 1947 av en orgel med tillverkad av Bo Wedrup, Uppsala. Dagen orgel är alltså den femte i ordningen.

De två kyrkklockorna fanns i tornet redan under danska tiden, men både lillklockan och storklockan blev båda omgjutna år 1753 av Andreas Wetterholst i Malmö. Storklockan blev sedan åter omgjuten av klockgjutaren Jone Magni Fries i Jönköping 1795. Enligt äldre uppgifter var storklockan ursprungligen gjuten 1489 och enligt inskrift helgad åt Sankta Maria.

Kyrkan har tidigare haft ett tornur. Det äldsta uret finns omskrivet redan 1675. Detta blev utbytt 1804 mot ett nytt urverk och nya urtavla på tornets västra sida. Tornuret såldes och togs bort i mitten av 1880-talet.
Vindflöjeln av koppar är tillverkad 1745.

Källor:

Webb: Bjuvs kommun.
Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.
Pdf: ”Norra Vrams kyrka - Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning”. Lunds stift 2015 Kerstin Börjesson.